जिल्हा परिषदेकडील कर्मचा-यांच्या वैयक्तिक सेवा विषयक न्यायालयीन प्रकरणांमध्ये विभागीय आयुक्त कार्यालयाकडून करावयाच्या कार्यवाहीबाबत.

महाराष्ट्र शासन ग्राम विकास विभाग शासन परिपत्रक क्रमांकः संकीर्ण-५०१८/प्र.क्र.२१२/आस्था-१० बांधकाम भवन,२५,मर्झबान पथ, फोर्ट,मुंबई-४००००१, तारीख:४ सप्टेंबर, २०१८.

## वाचा

- १) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१.
- २) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवा प्रवेश) नियम, १९६७.
- ३) जिल्हा परिषद जिल्हा सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९६४.
- ४) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा नियम, १९६८.
- ५) ग्रामविकास विभाग,शासन परिपत्रक क्र.जिपसे-२०१६/प्र.क्र.२३२/आस्था-७, दिनांक-३ जानेवारी २०१७.

## शासन परिपत्रक

जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ मधील कलम १५ (ब) अन्वये तसेच महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा(सेवा प्रवेश) नियम, १९६७ मधील नियमा नुसार जिल्हा परिषदे अंतर्गत वर्ग - ३ च्या व वर्ग - ४ च्या कर्मचा - यांच्या नियुक्तीचे अधिकार मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना प्रदान करण्यात आलेले आहेत. जिल्हा परिषद जिल्हा सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९६४ अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना शिस्तभंगविषयक प्राधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा (जिल्हा सेवा) नियम, १९६८ मधील कलम १० अन्वये जिल्हा परिषदेच्या वर्ग ३ व वर्ग - ४ च्या कर्मचा न्यांच्या सेवा विषयक बाबींसाठी शासनाचे अधिकार विभागीय आयुक्त यांना प्रदान करण्यात आलेले आहेत.

२. महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनिय, १९६१ मध्ये विहीत केलेल्या अधिकारानुसार जिल्हा परिषदा ( जिल्हा सेवा )नियम, १९६८ नुसार, जिल्हा परिषद कर्मचा-यांकरिता राज्य शासनाच्या कर्मचा-यांकरिता लागू असलेले, महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा ) नियम १९८१, महाराष्ट्र नागरी सेवा (पदग्रहण अवधी, स्वियेतर सेवा आणि निलंबन, बडतर्फी व सेवेतून काढून टाकणे यांच्या काळातील

प्रदाने ) नियम १९८१, महाराष्ट्र नागरी सेवा (सर्वसाधारण सेवाशर्ती ) नियम १९८१, महाराष्ट्र नागरी सेवा (वेतन) नियम १९८२, इ. नियम जसेच्या तसे लागू करण्यात आलेले आहेत. शासनाने, राज्य शासनास, असलेले अधिकार महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा (जिल्हा सेवा) नियम, १९६८ च्या नियम १० नुसार विभागीय आयुक्तांना प्रदान केलेले आहेत .

- जिल्हा परिषदेतील वर्ग-३ व वर्ग-४ च्या कर्मचा-यांच्या सेवाविषयक बाबींच्या संबंधी मुख्य कार्यकारी अधिकारी व विभागीय आयुक्त स्तरावरून काढण्यात आलेल्या आदेशांच्या विरोधात संबंधित कर्मचारी मा.उच्च न्यायालय, मा.कामगार न्यायालय, मा.औदयोगिक न्यायालय, ईत्यादी न्यायालयात याचिका दाखल करतात. या याचिकांमध्ये शासन हे नाममात्र प्रतिवादी असते. संबंधीत कर्मचा-यांच्या सेवाविषयक बाबींबाबत शासनस्तरावर कोणताही अभिलेख बहुतांश वेळा उपलब्ध नसतो. सदर अभिलेख जिल्हा परिषदेकडे उपलब्ध असतात. वरील सर्व वस्तुस्थिती व अधिकाराचे प्रत्यार्पण पाहता अशा न्यायालयीन प्रकरणांत शासनाच्या वतीने प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्यासाठी संबंधित विभागीय आयुक्त कार्यालयातील उप आयुक्त(आस्थापना) यांना प्राधिकृत करण्यात येते. स्वत:शासनाच्या प्रचलित धोरण व नियमांनुसार संबंधित सरकारी वकीलांशी चर्चा करून तसेच जिल्हा परिषदेशी समन्वय साधून न्यायालयात शासनाच्या वतीने प्रतिज्ञापत्र दाखल करणे, न्यायालयीन प्रकरणांचा पाठपुरावा करणे तसेच तद्नुषंगाने वेळोवेळी आवश्यक ती कार्यवाही करणे अपेक्षित आहे. मात्र अशा प्रकरणांत असे निदर्शनास आले आहे की, शासनाच्या वतीने प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्यापूर्वी प्रतिज्ञापत्राचे प्रारुप/परिच्छेदनिहाय अभिप्राय शासनाच्या मान्यतेसाठी पाठविण्यात येतात. वास्तविक शासनाचे धोरणात्मक निर्णय, अधिसूचना, नियम, अधिनियम, परिपत्रके, शासन निर्णयाच्या स्वरूपात विभागीय आयुक्त तसेच मुख्य कार्यकारी अधिकारी, यांच्याकडे उपलब्ध असतात. असे असतानाही अकारण अशापध्दतीने शासनाकडे परिच्छेद निहाय अभिप्राय पाठविल्यास कालहरण होऊन मा न्यायालयात वेळीच उत्तर दाखल करता येत नाही.
- ४. उपरोक्त बाबी विचारात घेता, ज्या याचिकांमध्ये शासन धोरण किंवा शासन निर्णयास आव्हानित केले नसेल अशा याचिकांमध्ये शासनाच्या वतीने प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्याची कार्यवाही उप आयुक्त (आस्थापना) यांनी सरकारी विकलांच्या सल्ल्याने त्यांच्या स्तरावर करावी. केवळ ज्या याचिकांमध्ये शासन धोरण किंवा शासन निर्णयास आव्हानित केले असेल अशा याचिकांमध्ये प्रतिज्ञापत्राचे प्रारूप व परिच्छेदिनहाय अभिप्राय संबंधित सरकारी वकील यांच्या सल्ल्याने तयार करून तशीच आवश्यकता असल्यास शासनाच्या मान्यतेसाठी पाठविण्यात यावेत. अन्य न्यायालयीन प्रकरणातील परिच्छेद निहाय अभिप्राय शासन मान्यतेसाठी पाठविण्यात येऊ नयेत.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१८०९०१११३४५७९०२० असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

## गिरीश भालेराव

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन,

## प्रत,

- १. विभागीय आयुक्त (सर्व)
- २. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ३. निवड नस्ती, आस्था-१०